

Oponentský posudek diplomové práce Jiřího Bureše

Žena a drak

Výklad a dějiny působení Zj 12 v křesťanských tradicích

Přehled a metoda

Autor podává nejdříve výklady a ohlasy (dějiny působení) oddílu o ženě rodící dítě a drakovi ze Zj 12, a to od rané církve do doby kritické exegeze (18.- až 20. stol.). Zejména sleduje linii spirituální tradice, k níž od starověku přistupuje i pojetí historicko profetické. Teprve v druhé části (od str. 42) podává vlastní exegezi oddílu, která je vlastně zpětnou vazbou předchozích výkladů. I v této kapitole vychází od toho, jak novodobí vykladači chápou jednotlivé postavy příběhu a teprve potom přistupuje k své exegezi. Přitom historicko kritickou práci podává především ve formě předběžné rozvahy a exegeze vychází z diachronní analýzy.

Teologické otázky

Základním problémem je role oddílu v rámci knihy zjevení, identifikace ženy a zejména smysl (a zčásti i původ) neobvyklého, vzhledem k převažujícímu paradigmatu křesťanského příběhu spasení, který se začíná rýsovat již u Pavla (preexistence Spasitele, inkarnace /působení s žáky/, která končí popravou a vzkříšením coby vyvýšením) se tu setkáváme s mytickým paradigmatem, které celou fabuli redukuje na narození v ohrožení drakem a bezprostřední vyvýšení. Ostatní problémy naznačily již dějiny exegeze (otázka vztahu k dějinám, mariologické pojetí ženy atd.).

Hodnocení

Jde o práci mimořádné kvality, blížíci se zásadním přístupem a závěry velmi dobré disertaci, od níž ji dělí jen některé technické nedostatky. Autor nemohl zpracovat tak široké téma jako je *Wirkungsgeschichte Zj 12* jinak než s podporou publikovaných studií, takže někdy se opírá o nepřímé (i když spolehlivé) informace, zná toliko zlomek současné literatury k Zj (jen pod čarou na str. 52 nepřímo cituje základní výklad od Adely Yarbrow Collins), a v pozdějším knižním zpracování, o němž by se mělo uvažovat, bude třeba doplnit závažnou etapu dějin působení ve spisech Bedřicha Engelse, který v probíraném oddílu ze Zj 12 viděl nejstarší verzi křesťanského mýtu, kterou teprve druhotně vystřídala jeho historizace ve formě Ježíšova příběhu. Anglický marxista Robertson to přejal ve své knize *Původ křesťanství*, která byla v šedesátých letech přeložena do češtiny a využívána komunistickou propagandou. J. B. Souček jeho východiska přesvědčivě vyvracel a napsal na jeho knihu českou recenzi. Zdánlivá drobnost, ale ve skutečnosti významná část dějin působení. Nemluví o výpadku hebrejského programu v exempláři, který jsem měl k dispozici.

Závěr

Práce by měla být navržena od Hlávkovu cenu nebo Cenu rektora a, jak jsem se již zmínil, ve vylepšené podobě publikována. Nemusím dodávat, že její obhajoba nebude problémem.

Zderaz 2.8. 2006

Prof. ThDr. Petr Pokorný, DrSc.